Plan mot kränkande behandling och diskriminering

Avdelning grundskola

Rektorsområde: Bureå – Hjoggböle - Lövånger

Enhet: Hjoggböleskolan

Ansvarig för planen: Maria Nilsson tf rektor, Jennie Johansson bitr rektor

Läsår: 26/27

Skellefteå kommun

Innehåll

Inledning ... 2
Syfte ... 2
Lagstöd och styrdokument ... 2
Vision och värdegrund för Skellefteå kommuns grundskolor ... 2
Centrala begrepp ... 3
  Kränkande behandling ... 3
  Diskriminering ... 3
  Trakasserier ... 3
  Sexuella trakasserier ... 3
Delaktighet och information ... 4
Ansvar ... 4
Resultat av fjolårets plan, läsår ... 5
Främjande arbete ... 5
Förebyggande arbetet och aktiva åtgärder ... 5
  Kartläggning ... 6
  Analys ... 6
  Resultat - analys av kartläggning ... 6
  Åtgärder ... 6
  Följa upp och utvärdera ... 7
  Översikt över planerade åtgärder ... 8
Resultat av årets plan, läsår ... 12

Inledning

Alla barn och elever har rätt att känna sig trygga, respekterade och inkluderade i skolan. I den här planen beskriver vi hur vi arbetar för att förebygga och hantera kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering samt skapa en trygg skolmiljö.

Planen är ett levande dokument och en del av skolans systematiska kvalitetsarbete. Den ska vara känd av personal, elever och vårdnadshavare och revideras årligen utifrån verksamhetens behov och kartläggningar.

Syfte

Syftet med planen är att förebygga och motverka kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering.

Målet är att alla elever ska känna sig trygga, respekterade och värdefulla i skolan. Eleverna ska också vara delaktiga i arbetet för en trygg och trivsam skolmiljö.

Lagstöd och styrdokument

Vårt arbete utgår från skollagen (6 kap.), diskrimineringslagen, barnkonventionen och läroplanen (Lgr22). Skollagen anger att skolan ska förebygga, utreda och åtgärda kränkande behandling. Diskrimineringslagen ställer krav på ett aktivt arbete för lika rättigheter och möjligheter samt för att förebygga diskriminering. Barnkonventionen betonar barnets bästa och barnets rätt att komma till tals, medan läroplanen lyfter skolans ansvar för trygghet, respekt och allas lika värde.

Vision och värdegrund för Skellefteå kommuns grundskolor

På vår skola ska alla barn och elever känna sig trygga, sedda och respekterade. Olikheter ses som en tillgång och vi arbetar aktivt för en skolmiljö där alla ges möjligheter att utvecklas utifrån sina förutsättningar.

Vi accepterar ingen form av diskriminering eller kränkande behandling. Alla vuxna har ett gemensamt ansvar att agera när något händer och att varje dag bidra till ett öppet, tryggt och respektfullt klimat.

Centrala begrepp

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och inte har samband med en diskrimineringsgrund. Elevens upplevelse ska alltid tas på allvar. Vid bedömningen vägs både elevens upplevelse och omständigheterna i den aktuella situationen in.

Diskriminering

Diskriminering innebär att en elev missgynnas eller behandlas sämre än andra och att detta har samband med någon av diskrimineringsgrunderna:

- kön
- könsidentitet eller könsuttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Lagen omfattar *olika former av diskriminering*, såsom direkt- eller indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier samt instruktioner att diskriminera.

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och har koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet och behöver inte ha koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Delaktighet och information

Personal är delaktig i utformandet av planen mot kränkande behandling och diskriminering utifrån föregående läsårs utvärdering och det främjande och förebyggande arbetet. Vid varje läsårsstart delges personalen innehållet i skolans förväntansdokument med skolregler och tillhörande konsekvenser.

Elever ges under läsåret möjlighet till delaktighet genom samtal, klassråd, elevråd, enkäter, trygghetsvandring och värdegrundsarbete i undervisningen. Alla elever ska känna till planen mot kränkande behandling och diskriminering och ges möjlighet att lämna synpunkter på innehållet. Vid varje terminsstart går pedagogerna igenom skolans förväntansdokument med skolregler och tillhörande konsekvenser.

Vårdnadshavares informeras om planen och ges möjlighet till delaktighet genom exempelvis föräldramöten, utvecklingssamtal, skolråd och skolans webbplats. Vid terminsstart får vårdnadshavare information om skolans förväntansdokument med skolregler och tillhörande konsekvenser.

Ansvar

Huvudman har det övergripande ansvaret för att skollagen och diskrimineringslagen följs. Genomförandeansvaret kan delegeras till rektor, biträdande rektor och övriga medarbetare.

Rektor och/ eller Biträdande rektor ansvarar för att en plan mot kränkande behandling upprättas varje år med en översikt över de åtgärder som verksamheten behöver arbeta med för att förebygga och hindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling, sexuella trakasserier, trakasserier eller annan form av diskriminering.

Rektor och/ eller Biträdande rektor ansvarar också för att skolans förväntansdokument med skolregler och tillhörande konsekvenser finns och hålls aktuellt.

Personalen ansvarar för att bidra till en trygg skolmiljö, följa skolans rutiner och arbeta utifrån förväntansdokumentet.

Trygghetsteam om sådant finns, stödjer personalen i det främjande och förebyggande trygghetsarbetet samt vid utredning av upprepade eller allvarliga händelser.

Eleverna ansvarar för att följa skolans regler och förväntansdokument samt att berätta för en vuxen om de själva eller någon annan utsätts för kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller diskriminering.

Vårdnadshavare ansvarar för att ta kontakt med skolan vid oro och samarbeta med skolan för att bidra till en trygg skolmiljö. Vårdnadshavare följer sin del i förväntansdokumentet.

Resultat av fjolårets plan

Utvärderingen av föregående läsår ska tillsammans årets kartläggning ligga till grund för arbetet med att ta fram nya mål och åtgärder för aktuellt läsår.

Trygghetsvandring med förskoleklassen är genomförd. Eleverna upplever inga otrygga platser på skolan ute eller inne.
Den dagliga kartläggningen av trygghet sker löpande i mötet med barn/elever och personal. Om något uppdagas agerar alla på skolan skyndsamt och beroende på typ så kan det vara mentor, trygghetsteamet eller elevhälsoteamet som blir inkopplade.
Utifrån Draftit kan trygghetsteamet se vilka platser/klasser som förekommer och sätta in åtgärder beroende på situation. Temperaturmätning har gjorts av alla elever under oktober och mars för att undersöka om någon känner sig diskriminerad, mobbad eller utsatt för kränkande behandling från vuxen eller elev på skolan. Kartläggningarna ger också svar på om man anser att någon klass- eller skolkamrat är utsatt samt när och var på skolan sådant sker. Trygghetsteamet har gjort en sammanställning av enkätsvaren och sammanställningen har analyserats av teamet. Mentorer och/eller trygghetsteamet arbetar vidare med den information som framkommit.
Trygghetsteamet har ett förebyggande värdegrundsarbete. Alla planerade aktiviteter är genomförda plus några extra när behov uppstått.
Varje torsdag har trygghetsteamet haft möte med mentorerna för att följa upp hur det fungerar i klasserna.
Dessutom arbetar vi kontinuerligt med samarbetsövningar och värdegrund i olika gruppkonstellationer för att stärka gemenskapen och tryggheten.

Främjande arbete

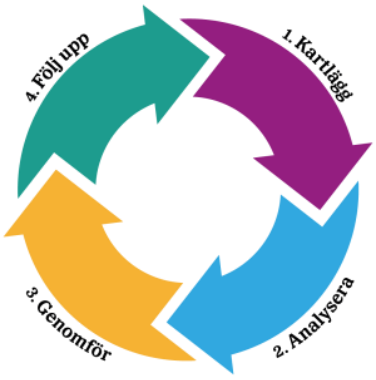
Det främjande arbetet syftar till att stärka respekten för alla människors lika värde och skapa en skolmiljö där elever känner sig trygga, delaktiga och ges möjlighet att utvecklas.

Personalen arbetar kontinuerligt med normmedvetenhet och värdegrund. I undervisningen och det dagliga arbetet förs samtal med eleverna, både enskilt och i grupp, för att stärka trygghet, delaktighet och en känsla av tillhörighet

Förebyggande arbetet och aktiva åtgärder

Arbetet med aktiva åtgärder är en pågående och strukturerad process som hjälper oss att tidigt upptäcka vad som behöver göras för att förebygga och förhindra kränkande behandling, sexuella trakasserier, trakasserier eller diskriminering. Arbetet görs för att skapa en trygg miljö för alla elever och utgår från vad kartläggningar och analys visar och de risker som identifieras i verksamheten.

Kartläggning

Kartläggningen syftar till att identifiera risker för kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering. Vi tar regelbundet reda på hur eleverna upplever sin trygghet och trivsel genom exempelvis klassråd, skolråd, enkäter, elevsamtal, hälsosamtal, trygghetsvandring, observationer i klassrum och på raster.

Vi uppmärksammar elever som har låg skolnärvaro och/ eller har ett återkommande mönster i sin frånvaro. Vid kartläggningen riktas särskild uppmärksamhet kring otrygga platser och situationer samt återkommande mönster.

Analys

Elevhälsan, och i förekommande fall trygghetsteamet, analyserar tillsammans med biträdande rektor den information som framkommit via olika kartläggningar och statistik från låg skolnärvaro och inrapporterade kränkningar, sexuella trakasserier, trakasserier och övrig diskriminering. Sammanställning av kartläggningar och analysen presenteras sedan för övrig personal.

Vi identifierar möjliga orsaker och ser över om det finns rutiner, arbetssätt eller normer som behöver förändras.

Resultat - analys av kartläggning

Temperaturmätningarna som genomfördes visade att eleverna upplever trygghet i hög grad och känner sig inte själv kränkta eller att någon annan är känner sig kränkt.

De anmälningar som gjordes i Draftit visar att det är uteslutande pojkar som utsätter och det är även pojkar som i högre grad utsätts. Platser för dessa är blandat.

De trygghetsvandringar som genomförts visar att alla elever känner sig trygga båda ute och inne på skolan. En elev kände viss oro kring kompisgungan då det tidigare skett en olycka där.

Vi fortsätter det förebyggande arbetet för att förhindra kränkningar, sexuella trakasserier och trakasserier genom att ha hög vuxennärvaro där behovet är störst, definiera platser och elev- och barnkombinationer där vi vet att det finns risk för eventuella kränkningar.

Åtgärder

För att säkerställa att åtgärderna genomförs upprättas en översikt över planerade insatser. Där framgår förväntad effekt, ansvarig och tidsram.

Åtgärderna kan till exempel handla om ökad vuxennärvaro, förändrade rastupplägg, tydligare strukturer, riktade värdegrundsinsatser i undervisningen eller förändringar i rutiner.

Följa upp och utvärdera

Vi följer upp åtgärderna genom exempelvis samtal, den återkommande enkäten och gemensam reflektion i arbetslag, trygghetsteam och elevhälsa. Vid behov justerar vi insatserna om de inte har gett önskad effekt. Redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts tas in i efterföljande års plan så att arbetet kan utvecklas vidare mot uppsatta mål. Se rubrik, *Resultat av årets plan* som tas med till efterföljande plan.

Översikt över planerade åtgärder

Utifrån kartläggning och analys planeras åtgärder för aktuellt läsår. Åtgärderna ska vara konkreta, tidsatta och möjliga att följa upp. I översikten framgår vad som ska göras, hur det ska genomföras, vem som ansvarar och när uppföljning ska ske.

Åtgärder för att förebygga kränkande behandling

Utvecklingsområde	Åtgärd Vad ska vi göra?	Förväntad effekt Vad vill vi uppnå?	När?	Ansvarig	Uppföljning När?
Förebygga kränkande behandling i klassrummet	Arbeta fram klassrumsregler	Att alla visar respekt och har ett fint bemötande	Ht-26	Mentor	Nov-26
Få verktyg att lösa svåra dilemman	Moraliska dilemman	Eleverna har fler verktyg att lösa svåra sociala situationer	Ht- 26	Mentor	Nov- 26
Förståelse för vad samtycke innebär	Vi ser filmen Samtycke för barn, samtalar om innehållet och dramatiserar	Att eleverna respekterar varandra	Sept-26 Och vid behov	Trygghetsteamet	Dec- 26
Att alla elever känner sig trygga på skolan, ute och inne.	Trygghets-vandring med f-klassen och nya elever	Att alla elever kan förmedla om de känner trygghet eller otrygghet	Sept-26	Trygghetsteamet	Nov -26 på EHT
Få verktyg för att prata om vad som är okej och inte, samt hur man respekterar sina och andras gränser	Stopp! Min kropp! – veckan Material från rädda barnen	Ökad förståelse om kroppens gränser, stärkt förmåga att säga ifrån, minskad skam och	Okt-nov -26	Trygghetsteamet	Dec- 26

		ökad benägenhet att berätta och större respekt för andras gränser			
Träna elever i hur man är en fin kompis	Ugglan och kompisproblemet. 7 tillfällen	Att elever får verktyg för att hantera olika sociala situationer	Ht -26 7 tillfällen	Trygghetsteamet	Dec-26
Utveckla sin empatiska förmåga och få verktyg för att gå från att vara en passiv åskådare till att aktivt agera mot kränkande behandling	Berätta för mig (ur play) 5 avsnitt	Eleverna kan identifiera och sätta ord på vad en kränkning är(både fysisk, verbal och digital) Eleverna har fått verktyg för att agera mot kränkningar	Vt- 27	Trygghetsteamet	April -27

Åtgärder för att främja lika rättigheter och möjligheter samt förebygga diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier

Åtgärd Vad?	Aktivitet Hur?	Förväntad effekt	När?	Ansvarig	När sker uppföljning?
Träna på att förstå att lika är inte rättvist	Case med dramatisering för att tydliggöra vad som händer om alla får lika. Vad händer om alla får det de behöver?	Få ökad förståelse för att alla behöver olika för att må bra	September-26	Trygghetsteamet	Dec- 26
Samtycke för barn	Vi ser filmen, samtalar och dramatiserar	Få ökad förståelse för rätten att säga nej, kroppsliga gränser och samtycke	Sep-26 Och vid behov	Trygghetsteamet	Dec 26
Stärka elevernas förmåga att identifiera, uttrycka och respektera egna och andras känslor	Evas känslokoll	Ökad förståelse för egna och andras känslouttryck	Vt-27	Trygghetsteam et	April 27

Resultat av årets plan

Utvärderingen ska tillsammans med kartläggningen ligga till grund för utarbetandet av nya mål, åtgärder och rutiner. Utvärderingen ska också dokumenteras i nästa årsplan.

Rutin vid misstanke om kränkande behandling, sexuella trakasserier, trakasserier eller diskriminering

När personal får kännedom om en händelse

- Personal ingriper och stoppar aktivt situationen
- Personal samtalar med berörda elever
- Personal gör en professionell bedömning av händelsen

Om händelsen bedöms vara av mindre allvarlig karaktär

1. De händelser som bedöms som **konflikter ska inte dokumenteras.** Enkel dokumentation av händelser kopplat till kränkning, trakasserier, diskriminering eller sexuella trakasserier sker i DraftIt med snabbutredning **OM** bedömning görs att **det behövs**
2. Vårdnadshavare till berörda elever kontaktas i närtid vid behov

Om händelsen bedöms vara upprepad eller allvarlig

1. Händelsen dokumenteras i DraftIt. Rektor och/ eller biträdande rektor informeras skyndsamt
2. Vårdnadshavare till berörda elever kontaktas i närtid
3. Om eleven har kommit till skada i samband med händelsen upprättas även en anmälan i systemet Stella av den person som bevittnat eller fått kännedom om händelsen
4. Utredning inleds. Genom utredningen klarläggs händelsen och en samlad bedömning görs av om den utgör kränkande behandling, sexuella trakasserier, trakasserier eller diskriminering
5. Utifrån utredningens resultat beslutas, dokumenteras och genomförs de åtgärder som bedöms nödvändiga. Åtgärderna följs upp i dokumentationssystemet för kränkningar och diskriminering. Vid behov dokumenteras även tillbud eller olycksfall i Stella.
6. Uppföljning sker senast inom två veckor eller enligt de tidsramar som beslutats i åtgärderna

Om uppgifterna gäller att en elev har utsatts av personal

Om en elev uppger att hen har utsatts för kränkande behandling, sexuella trakasserier, trakasserier eller diskriminering av personal ska rektor informeras skyndsamt. Rektor och/eller biträdande rektor ansvarar för den fortsatta utredningen och hanteringen enligt gällande rutiner.

Snabbutredning

Snabbutredning används vid när utredning skett på plats och händelsen bedöms vara av **mindre allvarlig karaktär.**

Utredning

Då **allvarlighetsgrad och komplexitet i ärendet är hög** eller **vid upprepade mindre allvarliga händelsen** görs en utredning. Händelsen kräver åtgärder och uppföljning av dessa. Samtal med berörda elever och berörda vårdnadshavare.